

Egészségügyi Gazdasági Vezetők Egyesülete

Egészséggazdasági, egészségpolitikai és szociálpolitikai nemzetközi sajtószemle

2022. 7. sz. (Lapzárta: 2022. április 4. 00:00)

Alapító főszerkesztő: Kövesi Ervin (1990-2014; † 2022) – Szerkesztő: Komáromi Béla (2005-)

Ukrajna

- A lelki egészség helyzete Ukrajnában

Globális egészségügy

- A nők elleni családon belüli erőszak globális, regionális és nemzeti prevalenciája 2018-ban
- A *Pleasure Project* a szexuális örömszerzésről
- Globális jelentés a csecsemőtápszerek agresszív marketingjéről

Koronavírus

- A koronavírus árvái II. – világviszonylatban 5,2 millió
- Koronavírus miatti túlhalálozás a világ 191 országában

Gyógyszer

- Jelentés a gyógyszerfelírásokról Németországban – *Arzneiverordnungs-Report 2021* (2. rész): A legfontosabbak dióhéjban (2)
- A hónap grafikonja: antibiotikumok felírása a pandémia kitörése előtt és után
- Gyógyszernagykereskedelmi cégek körképe: 3. Noweda
- Gyógyszerpiaci rövidhírek

Cannabis

- A cannabis-fogyasztás helyzete Európában
- Szakmai szervezetek állásfoglalása a cannabis németországi liberalizációjával kapcsolatban
- Máltán legalizálták a cannabis fogyasztását és termesztését
- Terhesség idején való marihuána-fogyasztás és magzatkárosodás
- Cannabis-fogyasztás és öngyilkosság az Egyesült Államokban
- A cannabis legalizálása és THC balesetező gépkocsivezetők vérében Kanadában
- Cannabist gyógyszerértérből?

Óslények egészsége

- MOR 7029: a madárinfluenzás dinoszaurusz

Personalia

- 85 éves Robert Gallo, a HIV-vírus társfelfedezője
- Anders Tegnell, a WHO, a UNICEF és a GAVI közös vakcina-koordinációs csoportjának vezetője

A sajtószemle az EGVE honlapján: <http://www.egve.hu/sajtoszemle>

A lelki egészség helyzete Ukrajnában – Mental Health in Ukraine 2021

Yale Institute for Global Health Case Competition

WHO External Situation Report #1,

Published 5 March 2022 Period of report: 24 February to 3 March 2022

Kulcsszavak: népegészségügy, lelki egészség, Ukrajna

Forrás **Internet-helye:** https://medicine.yale.edu/yigh/students/case-competition/2021YIGHCase_Final_407033_46325_v1.pdf ;

WHO Emergency in Ukraine – Situation Report 1 (8 p.):

<https://www.who.int/publications/m/item/emergency-in-ukraine---situation-report-1/> ;

Az *Egészségügyi Világszervezet* 2020-ban vette fel Ukrajnát a *Special Initiative for Mental Health (2019-2023)* programba. Ukrajnában igen magas a mentális betegségekkel összefüggő teher, többek között a depresszió prevalenciája. Az országban a mentális rendellenességek képezik az egészségkárosodással korrigált életévek (*Disability-Adjusted Life Years – DALY*) második fő okát, ami a lakosság 30%-át érinti. A háború sújtotta országban a pszichés megbetegedések prevalenciája már a jelenlegi eszkalációt megelőzően is magas volt. Becslések szerint 2020-ban élete folyamán csaknem minden harmadik személynél manifesztálódott valamely pszichés zavar.

- A Yale University, New Haven (Connecticut) tanulmánya szerint a lelki zavarok élettartam-prevalenciája Ukrajnában 30%.
- A depresszió, a túlzott alkoholfogyasztás és az öngyilkosság veszélyének gyakorisága meghaladja a nemzetközi átlagot.
- A major depresszió prevalenciája 3,4%, időskorúak (70+) körében 6,5%, Kelet-Európában < 3%.
- Az ukrán lakosság 6% súlyosan alkoholfüggő, férfiak körében a prevalencia 11,5%. Az alkoholfüggés globális prevalenciája a WHO szerint 1,5%.
- Az öngyilkosság 100.000 lakosra jutó rátája 30,6, a férfi lakosság körében 56,7/100.000. A nemzetközi átlag (mindkét nemnél) 10,6/100 000.
- A jelentés szerint a súlyos depressziós zavarokban szenvedők mindössze 2%-a, az alkoholfüggők 20,9%-a részesül kezelésben.

*A nők elleni családon belüli erőszak
globális, regionális és nemzeti prevalenciája 2018-ban*

The Lancet, DOI: [10.1016/S0140-6736\(21\)02664-7](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(21)02664-7) ; Published: February 16, 2022

Kulcsszavak: globális szociálpolitika, családpolitika, nőpolitika, családon belüli erőszak, nők elleni erőszak, WHO Global Database on Prevalence of Violence Against Women, Egészségügyi Világszervezet, nemzetközi

Forrás Internet-helye:

[https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(21\)02664-7/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(21)02664-7/fulltext)

Addressing violence against women in health and multisectoral policies: a global status report, 8 December 2021 | Situation report (74 p.):

<https://www.who.int/publications/i/item/9789240040458> ;

Violence Against Women Prevalence Estimates, 2018, 9 March 2021 (112 p.):

<https://www.who.int/publications/i/item/9789240022256>

Claudia García-Moreno (Department of Sexual and Reproductive Health and Research, WHO) és mt. tanulmánya szerint világviszonylatban a 15 és 49 év közötti nők 27%-a, tehát minden negyedik nő élete során legalább egyszer szembesült a partnere általi fizikai vagy szexuális erőszakkal. Az adatok az Egészségügyi Világszervezet által a nők elleni erőszokról vezetett globális adatbankból (*WHO Global Database on Prevalence of Violence Against Women*) származnak és 300 idevágó felmérésre és kutatásra terjednek ki, amelyek 2000 és 2018 között készültek. Az adatok 161 országra terjednek ki, ahol kétféle 15 éves és annál idősebb nő él, ami világviszonylatban a nők 90%-ának felel meg. A becslések szerint 2018-ban a 15 és 49 év közöttiek korcsoportjában az elmúlt 12 hónap során legalább 492 millió nő, a nők 13%-a, hét közül egy nő, a 15 és 19 év közöttiek korcsoportjában pedig a nők 24%-a vált élete során erőszak áldozatává.

A kutatók következtetése szerint a világ kormányai jó úton járnak az ENSZ azon fejlesztési céljának eléréséhez, hogy 2030-ig sikerüljön felszámolni a nők elleni erőszakot. Jóllehet a felmérés a pandémia előtt készült, a számok rettenetesek. A kutatás arra is rámutatott, hogy a pandémia csak fokozta a partnerségi kapcsolatokban erőszakot szülő tényezőket, mint az izoláció, a depresszió, a szorongásos zavarok és az alkoholfogyasztás és megnehezítette a segítő szolgálatok elérhetőségét.

A nők elleni családon belüli erőszak Óceániában a legelterjedtebb (49%), Közép-Európában a legalacsonyabb (16%). A szegényebb országokban általában gyakoribb mint a gazdagokban.

Finanszírozás: *UK Department for International Development; UNDP-UN Population Fund-UNICEF-WHO-World Bank Special Programme of Research, Development, and Research Training in Human Reproduction.*

A Pleasure Project a szexuális örömszerzésről
PLOS ONE (DOI: [10.1371/journal.pone.0261034](https://doi.org/10.1371/journal.pone.0261034)) ;
Published: February 11, 2022

Kulcsszavak: népegészségügy, szexuális egészség, szexuális nevelés, Pleasure Project, Egészségügyi Világszervezet

Forrás Internet-helye:

<https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0261034> ;

Az Egészségügyi Világszervezet a szexuális egészségről:

https://www.who.int/health-topics/sexual-health#tab=tab_1

The Pleasure Project: <https://thepleasureproject.org/>

Mirela Zaneva (University of Oxford) és mt. tanulmánya szerint jóllehet a szexuális és reprodukív egészségre és jogokra (*Sexual and Reproductive Health and Rights – SRHR*) irányuló programokra dollármilliárdokat költenek, ezek hatékonysága elhanyagolható. Az Egészségügyi Világszervezet részére készített metaanalízis hét adatbázis 2005. január 1. és 2020. június 1. közötti releváns cikkeit értékelte a *PRISMA* guideline-ok alapján.

Az *Egészségügyi Világszervezet* és a 2004-ben indított „*Pleasure Project*“ közös tanulmánya szerint a szexuális nevelés és felvilágosítás inkább a betegségektől való félelemtől szól. Csak kevés tanulmány áll rendelkezésre, amely a szexuális öröm témáját is megcélozza.

Ám a kevés ilyen tanulmányból is levonható a következtetés, miszerint az emberi szexualitás és a szexuális aktus értelmének igenlése is fontos lehet a szexuális egészségre irányuló intézkedések hatékonyságának biztosításához. A tanulmány arra is rámutat, hogy a szexuális egészség megértésének közvetítését célzó programok és felvilágosító intézkedések nemcsak a szexuális egészségre vonatkozó ismeretek bővítéséhez és a szexuális egészséghoz való tudatos viszonyuláshoz, hanem a biztonságosabb szexuális gyakorlathoz is hozzájárulnak.

***Globális jelentés a csecsemőtápszerek agresszív marketingjéről –
How marketing of formula milk influences our decisions on infant feeding (36 p.)***

World Health Organization, 23. 02. 2022 ;
Unicef, Genf/New York/Köln, 23. February 2022, 00:35

Kulcsszavak: globális egészségügy, gyermekegészségügy, csecsemőtápszerek, Egészségügyi Világszervezet, Unicef

Forrás Internet-helye: <https://www.euro.who.int/en/health-topics/Life-stages/maternal-and-newborn-health/news/news/2022/2/new-who-research-urges-an-end-to-aggressive-formula-milk-marketing-that-discourages-breastfeeding> ;
<https://www.unicef.org/documents/impact-bms-marketing> ,
<https://www.unicef.org/media/115916/file/Multi-country%20study%20examining%20the%20impact%20of%20BMS%20marketing%20on%20infant%20feeding%20decisions%20and%20practices,%20UNICEF,%20WHO%202022.pdf>

Az **Egészségügyi Világszervezet** és az **UNICEF** közös felmérésében 8.500 terhes nő és fiatal anya és 300 egészségügyi dolgozó vett részt a világ nyolc országából (Banglades, Kína, Nagy-Britannia, Mexikó, Marokkó, Nigéria, Dél-Afrika és Vietnám).

A megkérdezettek 51%-a kapott reklámanyagokat a közösségi médiában vagy a kórházaktól. Bangladesben az anyák 57%-a, Nigériában 45%-a, Nagy-Britanniában 30%-a válaszolta, hogy a kórházi személyzet mesterséges tápszereket ajánlott. Az Egészségügyi Világszervezet szerint a csecsemőtápszereket gyártó cégek gátlástalan marketinget folytatnak, manipulálják a szülőket és az egészségügyi személyzetet. A cégek félrevezető és tudományosan megalapozatlan nézeteket terjesztenek annak érdekében, hogy az anyák anyatej helyett tápszerekkel táplálják gyermekeiket. Az elemzés szerint az ipar 2019-ben 55 milliárd USD (48 milliárd EUR) értéket képviselt.

Miközben az utóbb húsz év során a gyermeküket szoptató anyák aránya mérsékelten növekedett, ugyanazon időszakban a csecsemőtápszereket gyártó cégek fogalma megduplázódott. **Nigel Rollins, az Egészségügyi Világszervezet anyák és gyermekek egészségéért illetékes igazgatója** szerint féltucatnyi ilyen nagy cég létezik, amelyek hasonló praktikákat követnek, neveket azonban nem említett. Kiemelte, hogy csak a marketingről van szó, szó sincs a csecsemőtápszerek kereskedelmének betiltásáról.

Az egyik legnagyobb csecsemőtápszer gyártó cég, a svájci **Nestlé** a megkeresésre azt válaszolta, hogy a cég már a világ 163 országában nem reklámoz termékeket tizenkét hónapon aluliak részére és az év végéig világviszonylatban leállítja a hat hónapon aluliak számára gyártott termékek reklámját. Az Egészségügyi Világszervezet 2020-ban arról számolt be, hogy a világ mindössze 25 országa tartja be a csecsemőtápszerek marketingjére vonatkozó, 1981-ben elfogadott magatartási kódexet.

A koronavírus árvái II. – világviszonylatban 5,2 millió
The Lancet. Child & Adolescent Health, Published: February 24, 2022

Kulcsszavak: globális egészségügy, népegészségügy, járványügy, pandémia, koronavírus, COVID-19, gyermekvédelem, szülők halálozása, árván maradt gyermekek, nemzetközi

Forrás Internet-helye:

[https://www.thelancet.com/journals/lanchi/article/PIIS2352-4642\(22\)00005-0/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanchi/article/PIIS2352-4642(22)00005-0/fulltext)

H Juliette T Unwin (MRC Centre for Global Infectious Disease Analysis and the Abdul Latif Jameel Institute for Disease and Emergency Analytics, School of Public Health, Imperial College London, London, UK) és mt. tanulmánya szerint a pandémiával összefüggésben az elmúlt év őszéig világviszonylatban 5,2 millió gyermek és fiatalok maradt árván. Ez azt jelenti, hogy az elárvult gyermekek száma meghaladja a vizsgálat húszhónapos időszakában (2020 március – 2021 október) koronavírus miatt bekövetkezett összes halálesetét. Tehát minden egyes koronavírus miatti halálesetre több mint egy kiskorú jut, aki elveszítette egyik szülőjét vagy gondozóját.

Az *Imperial College London* kutatói által végzett értékelés az egyes országok koronavírus miatti halálozási és túlhalálozási adatain alapult, amelyekkel összefüggésben modellszámításokat végeztek. A kutatók szerint a számok az adatminőség javulásával visszamenőlegesen még növekedhetnek. Számos régióban azonban magas bizonytalansági tényezővel kell számolni.

Három kiskorú közül kettő, aki a pandémia idején elveszítette egyik szülőjét vagy gondozóját, 10 és 17 év közötti. Az adatokból az is kiderül, hogy a koronavírus férfiak körében több áldozatot szedett, mint a nők körében. Négy közül három érintett gyermek az apját veszítette el.

Regionális különbségek: Az elárvult gyermekek száma Indiában 1,9 millió, Mexikóban 192.000, Németországban 2.400.

A kutatók álláspontja szerint a politikának fokozottabb mértékben kellene figyelnie az elárvult gyermekek szükségleteire. Speciális helyzetekre irányuló, azoknak megfelelő programokat kell indítani, Elsősorban fiataloknál fennáll a pszichés és testi megbetegedések megnövekedett kockázata, az oktatásukra vagy családi kapcsolataikra gyakorolt negatív hatás.

Finanszírozás: *UK Research and Innovation (Global Challenges Research Fund, Engineering and Physical Sciences Research Council, and Medical Research Council), Oak Foundation, UK National Institute for Health Research, US National Institutes of Health, and Imperial College London.*

[Lásd még: *A koronavírus árvái – világviszonylatban 1,1 millió, 2021. 14. sz.*]

Koronavírus miatti globális túlhalálozás a világ 191 országában

The Lancet (2022; DOI: 10.1016/S0140-6736(21)02796-3); Published: March 10, 2022

Kulcsszavak: globális egészségügy, népegészségügy, járványügy, pandémia, koronavírus, COVID-19, halálozás, túlhalálozás, nemzetközi

Forrás Internet-helye:

[https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(21\)02796-3/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(21)02796-3/fulltext) ;
<https://www.eurekalert.org/news-releases/945949>

Haidong Wang (Institute for Health Metrics and Evaluation Seattle/USA) és mt. tanulmánya szerint a pandémia első két évében koronavírus okozta halálozások száma az eddig hivatalosan megállapított hatmillióval szemben akár ennek háromszorosa is lehet. A modellszámítás a pandémia okozta halálozás és túlhalálozás értékelését vette célba a világ 191 országában és territóriumán, valamint kiválasztott országok 252 szubnacionális egységében a 2020. január 1. és 2021. december 31. közötti időszakban.

A modellszámítás szerint a koronavírus miatti halálozások tényleges száma az egyes országok által eddig hivatalosan bejelentett 5,94 millió halálozást helyett 18,2 millió lehet. Ez az első olyan modellszámítás, amely tudományosan véleményezett értékelést nyújt a koronavírus miatt 2020-ban és 2021-ben bekövetkezett túlhalálozásról. A túlhalálozás rátája világviszonylatban 120/100.000 lakos, 21 országban azonban a 300-at is meghaladja. A túlhalálozás becsült rátája Bolíviában a legmagasabb (100.000 lakosra 734), miközben Oroszországban (100.000 lakosra 374 halálozást) és Németországban átlagos (100.000 lakosra 120,5), Írországban (12,5) és Norvégiában (7,2) pedig alacsonyabb. A túlhalálozási ráta Ausztráliában (-37,6), Új-Zélandon (-9,3) és Izlandon (-47,8) negatív.

A koronavírus miatti halálozások száma Indiában (4,07 millió koronavírus miatti kumulált halálozást), az Egyesült Államokban (1,13 millió), Oroszországban (1,07 millió), Mexikóban (798.000), Brazíliában (792.000) és Indonéziában (736.000) a legmagasabb. Világviszonylatban ezek az országok adják a koronavírus halálos áldozatainak felét.

A »*The Economist*« 187 országban végzett hasonló értékelése eltérő következtetésekre jutott. A túlhalálozás értékei a két publikációban a 187 ország közül 129-ben legalább 25%-kal, 23 országban több mint 100%-kal eltérnek egymástól. Tendenciálisan a »*The Economist*«-nál alacsonyabbak. A kutatók szerint a halálozások száma Mexikóban 192.000-rel, az Egyesült Államokban 140.000-rel, Peruban 140.000-rel alacsonyabb. Ezzel szemben Indiában 1,07 millióval magasabb. A lokális eltérések ellenére a »*The Economist*« által becsült globális túlhalálozás a Haidong-teamhez hasonlóan 18 millió körülire tehető.

Finanszírozás: *Bill & Melinda Gates Foundation, J Stanton, T Gillespie, and J and E Nordstrom*

Jelentés a gyógyszerek felírásáról Németországban (2020) –

Arzneiverordnungs-Report 2021 (2. rész): Rezeptszám

Springer Verlag, Dec 2021 (854 p.)

***Hrsg. Prof. Dr. med. Wolf-Dieter Ludwig, Prof. Dr. med. Bernd Mühlbauer,
Prof. Dr. med. Roland Seifert***

Kulcsszavak: gyógyszer, receptek száma, farmakoökonomia, Németország

Forrás Internet-helye: <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-662-63825-5> https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-662-63825-5_1 ;

A ritka betegségek elleni gyógyszerek (*orphan-drugs*) forgalma az alacsony receptszám ellenére elérte az 5,71 milliárd EUR-t. A biosimilar készítmények forgalma 2020-ban 2,1 milliárd EUR-t tett ki.

Generikumok (első forgalmazó általi szabadalommentes generikumképes készítmények nélkül): Jóllehet a napi dózisok szerinti felírás aránya a teljes gyógyszerpiacon 2020-ban 81,7%-ra növekedett, jelenleg az összforgalom 27,1%-át teszik ki.

Szabadalmi védelem alatt álló gyógyszereknél a legerőteljesebb árfelhajtó tényező a rákellenes (+12,4%) és dermatológiai gyógyszerek (+16,8%) átlagon felüli költségnövekedése. A jelentés szerint a legnagyobb forgalommal rendelkező gyógyszerek csoportjának élén magasan az onkologikumok állnak. Nettó költségeik 2020-ban 9,457 milliárd EUR-ra növekedtek.

A nettó költségek tekintetében listavezető 30 gyógyszer helyzetének aktuális alakulása a gyógyszerpiac költségdinamikájának újabb súlypontjaira világít rá. E gyógyszerek költségei 2020-ban ismét erőteljesebben növekedtek (+7,4%) a teljes piac költségeinél (+5,1%). Ez pedig 795 millió EUR többletköltséget eredményezett.

2020-ban a kötelező betegbiztosítás teljes gyógyszerpiaci költségnövekedésének 25%-át a 30 vezető gyógyszer okozta.

A hónap grafikonja: antibiotikumok felírása a pandémia előtt és után
Zentralinstitut für die kassenärztliche Versorgung (Zi) in Deutschland, Februar 2022

Kulcsszavak: gyógyszer, antibiotikum, recept, vény, pandémia, Németország

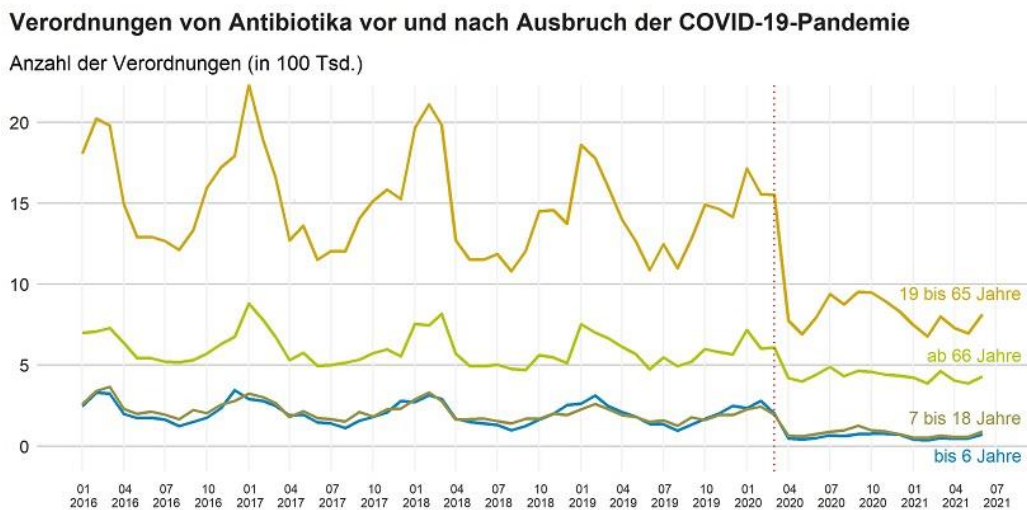
Forrás Internet-helye: <https://www.zi.de/presse/grafik-des-monats>

A COVID-19-pandémia kitörése a betegségteher és a gyógyszerrendelvények számának megváltozását eredményezte. A **Zentralinstitut für die kassenärztliche Versorgung (Zi)** által a 2016 január és 2021 május közötti időszakra vonatkozóan végzett értékelés szerint a receptek számának alakulása antibiotikumoknál különösen pregnáns. 2020 második negyedében a felírt antibiotikumok száma történelmi mélypontot ért el.

A receptszámok azóta az előző évekhez viszonyítva folyamatosan szignifikánsan alacsonyabb szinten mozognak – elsősorban az őszi és téli hónapokban, amikor a terápiát megkövetelő légúti megbetegedések száma erőteljesebben megugrik.

Antibiotikumok felírása a pandémia kitörése előtt és után

Receptek száma (százezerben)

Zi Datenbasis: Vertragsärztliche Arzneiverordnungsdaten

2019-ben még 29,5 millió antibiotikum-receptet bocsátottak ki, 2020-ban már mindössze 21,8 milliót. Márpedig Németországban a házi orvosok és a szakorvosok nemzetközi összehasonlításban már a pandémia előtti időszakban is módfelett szűkmarkúan osztották az antibiotikum-recepteket.

Gyógyszernagykereskedelmi cégek körképe

3. Noweda eG

DAZ.ONLINE, 04.02.2022, 07:00

Kulcsszavak: gyógyszer, gyógyszernagykereskedelem, Noweda eG, Németország

Forrás Internet-helye:

<https://www.deutsche-apotheker-zeitung.de/news/artikel/2022/02/04/noweda-eg-das-wachstum-der-genossen/chapter:all>

A *Noweda* évente több mint 8 milliárd EUR forgalommal, 20 németországi leányvállalattal és 9.300 gyógyszertárral rendelkezik. **Elnöke Michael P. Kuck.**

Az esseni vállalkozás története 1939-ben kezdődött, amikor hét gyógyszertár társulást alapított. Azóta a *Noweda* nagy középvállalkozássá nőtte ki magát, amely Németországban 20 leányvállalattal, továbbá luxemburgi és svájci érdekeltségekkel rendelkezik. A cégtörténet mérföldkövei: 1965-ben elérte a teljes termékskálát; 1980: a tagok létszáma meghaladta az ezret; 1991: a forgalom meghaladta az 1 milliárd DM-et; 2009: a tagok létszáma meghaladta a 7.000-et; 2015: túllépte az 5 milliárd EUR küszöbét; 2018: túllépte a 7 milliárd EUR-t és a 9.000-es taglétszámot. A társaság most már több mint 8,2 milliárd EUR forgalmat realizál és csaknem 3.000 főt foglalkoztat.

2020-ban a tagságnak kifizetett osztalék csökkent. A társaság 30 év után első alkalommal 8,5%-ra csökkentette a kifizetést. A *Noweda* normális körülmények között részvényenként 11% osztalékot fizetett. 2021-ben nettó 7,23% (bruttó 8,5%) osztalékot fizettek a részvényeseknek.

A *Noweda* 160.000 különböző gyógyszert és egyéb gyógyszertári cikket tárol raktáraiban. Csupán a központi telephelyen, Essenben naponta 250.000 doboz gyógyszer tárolnak; az ottani futószalag hosszúsága 4,7 km.

2018-ban a *Noweda* és a *Hubert Burda Media* létrehozta a *Zukunftspakt Apotheke* társulást, amelyhez már 7.000 gyógyszertár csatlakozott. Ennek elemei: az *IhreApotheken.de* gyógyszerrendelő-platform és a *My Life* ügyfélmagazin. Mivel a *Noweda* maga is gyógyszertárak által alapított kooperáció, nem vesz részt további gyógyszertári kooperációkban, mint teszik azt más gyógyszernagykereskedők.

Thorsten Schüller, Autor DAZ.online

redaktion@daz.online

Gyógyszerpiaci rövidhírek

GSK, 22 February 2022 ; Deutsches Ärzteblatt, 2022. 02. 24 ; PZ, 01.03.2022 16:10

Kulcsszavak: gyógyszer, gyógyszeripar, gyógyszerpiac, Glaxosmithkline (GSK), Moderna, Merck, Bayer, nemzetközi

Forrás Internet-helye: <https://www.gsk.com/en-gb/media/press-releases/gsk-announces-independent-consumer-healthcare-company-is-to-be-called-haleon/> ; <https://www.aerzteblatt.de/nachrichten/132099/Moderna-macht-Milliardengewinn?rt=971bf246e981d1c3d78e945717e58e5a>

A Glaxosmithkline (GSK) kiszervezi Consumer Health ágazatát – Haleon

A brit **Glaxosmithkline (GSK)** kiszervezi a nem receptköteles termékek (*consumer health*) ágazatát. A **Haleon** ("Hay-Lee-On") nevet viselő új konszern évente 10 milliárd GBP forgalommal fog rendelkezni. A **Haleon** megalapítása a GSK által az elmúlt nyolc évben eszközölt több sikeres befektetésnek és stratégiai átalakításnak köszönhető, egyebek között annak, hogy 2015-ben bekebelezte a **Novartis** és a **Pfizer consumer health** portfólióját. A **Haleon** a világ több mint száz országában jelenlevő, kiemelkedő portfólióval rendelkező cég, többek között a nem receptköteles készítmények kategóriájában prémium termékek forgalmazója lesz, mint **Sensodyne**, a **Voltaren**, a **Panadol** és a **Centrum**.

A Moderna üzleti eredménye 2021-ben

A **Moderna** csupán 2021 negyedik negyedévében 4,9 milliárd USD (4,4 milliárd) EUR nettó nyereséget ért el. 2021-ben a többlet 1,2 milliárd USD-t tett ki. Az azt megelőző évben a **Moderna** a magas kutatás-fejlesztési költségek miatt még 747 millió USD veszteséget könyvelt el. A vakcina iránti fokozott kereslet eredményeként a bevételek 2021-ben az előző évi 803 millió USD-ről 18,5 milliárd USD-re növekednek.

A 2022-es évre vonatkozóan a **Moderna** valamelyest emelte a koronavírus elleni vakcinája iránti kereslet prognózisát. A cég a már megkötött beszállítási szerződések alapján mintegy 19 milliárd USD bevételre számít. A januári előrejelzés még csak 18,5 milliárd USD volt. És további 3 milliárd USD összegű vásárlási opciók állnak fenn. Összehasonlításként: a **Pfizer** 2022-ben 32 milliárd USD forgalomra számít.

A Merck üzleti eredménye 2021-ben

A **Merck** bővíti mRNA-technológián alapuló üzletkötéseit. A frankfurti tőzsdén jegyzett cég 780 millió USD (687 millió EUR) ellenében kivásárolta az olasz **Essetifin** gyógyszerkonzernről az amerikai **Exelead** biotechnológiai vállalkozást és a következő tíz évben több mint 500 millió EUR-t fordít technológiai kapacitásainak bővítésére. 2021 elején pedig bekebelezte a hamburgi **Amptec** mRNA-specialistát. Már most is a **Merck** szállítja **Biontech** számára a vakcinagyártáshoz szükséges lipideket.

A cég forgalma 2021-ben 12%-kal, 19,7 milliárd EUR-ra növekedett. A különleges effektusoktól megtisztított, kamat- és adófizetés, valamint értékcsökkenés előtti eredmény 17%-kal, 6,1 milliárd EUR-ra növekedett.

A nyereség több mint felével, 3,1 milliárd EUR-ra növekedett. **Belén Garijo, a Merck elnök-vezérigazgatója** megerősítette a cég 2025-ig terjedő célkitűzését, a 25 milliárd EUR forgalom elérését. Az egy befektetőre eső osztalék magasabb mint bármikor, részvényenként 45 centtel több mint egy évvel korábban.

A laborágazat forgalma önerőből több mint egyötöddel növekedett. Valamivel erőteljesebb volt a gyógyszerágazat növekedése, amelyet a rákellenes gyógyszerek hajtottak előre. A kémiai ágazatban jó profitot hozott a félvezetőkkel való kereskedés, amelyben szerepet játszott a *Versum* amerikai beszállító bekebelezése. A festékpigmentekkel való kereskedés fellendült, miközben a smartphone-képernyőkhöz szükséges folyadékkristályoknál a *Merck* az erőteljes ázsiai konkurencia miatt háttérbe szorul.

A *Merck*-nek Franciaországban bírósági ítélet értelmében 3.000 panaszosnak fejenként 1.000 EUR kártérítést kell fizetnie a Levothyrox pajzsmirigy-gyógyszer receptúrájának megváltoztatása miatt. A panaszosok szerint a Merck nem nyújtott elégséges tájékoztatást a gyógyszer új összetételének mellékhatásairól. A receptúra megváltoztatására tulajdonképpen a francia gyógyszerhatóság (*Agence nationale de sécurité du médicament et des produits de santé – ANSM*) kérésére 2017-ben került sor.

A Bayer üzleti eredménye 2021-ben

A **Bayer** a „mélyvörös” tartományból visszalendült a nyereséges övezetbe. A konszern eredménye 2021-ben 1 milliárd EUR-t tett ki. 2020-ban még mínusz 10,5 milliárd EUR-ral a vállalkozás történetének legmagasabb veszteségét könyvelte el. 2019-ben a konszern eredménye 4,1 milliárd EUR volt. 2021-ben a 100.000 foglalkoztatottal rendelkező cég forgalma 6,5%-kal, 44,1 milliárd EUR-ra növekedett.

A *Bayer* több mint 700 foglalkoztatottal, több telephellyel, többek között egy kukorica-vetőmagot termeszto létesítménnyel rendelkezik Ukrajnában. Oroszországban 1.800 foglalkoztatottal rendelkezik. Jóllehet a konszern szempontjából a forgalom mindkét országban csekély: Oroszországban az összbevételek két százaléka, Ukrajnában kevesebb mint egy százaléka, a *Bayer* nem tervezi a kivonulást.

A cégnek van egy lezáratlan peres ügye az Egyesült Államokban. A *Bayer* öt és fél éve bekebelezte amerikai konkurensét, a *Monsanto*-t. Még a tranzakció költségeit sem sikerült kihevernie, miközben egy glifozát-tartalmú gyomirtójának állítólagos rákkeltő hatása miatt milliárdos kártérítéseket kell fizetnie. A cég számára még mentőövet jelenthet, ha a Legfelső Bíróság elfogadja egy irányadó eset felülvizsgálatát. Erről a bírának júniusig kell döntenie. Ha ezt követően tárgyalásokra kerül sor, az ítélet jelzésértékű lehet. Jobbik esetben a vita akár le is zárulhat. Ám amennyiben a bíróság nem fogadja el a beadványt, vagy a Bayer ellenében dönt, erre az eshetőségre már megvannak a félretett pénzek. A már fennálló vagy jövőbeli glifozát-panaszok kiegyenlítésére tartalékolt összegek december végén 7,5 milliárd EUR-t tettek ki.

A cannabis-fogyasztás helyzete Európában

The Lancet Regional Health (2021; DOI: 10.1016/j.lanpe.2021.100227)

Kulcsszavak: szenvedélybetegségek, cannabis, marihuána, Európa

Forrás Internet-helye:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2666776221002131?via%3Dihub>

Jakob Manthey (Center for Interdisciplinary Addiction Research (ZIS), Department of Psychiatry and Psychotherapy, University Medical Center Hamburg-Eppendorf (UKE) és mt. tanulmánya szerint Európában egyre többen fogyasztanak cannabis, de különösen megnövekedett a mindennapi, rendkívül kockázatos cannabis-fogyasztás. A kutatók az Európai Unió tagállamaiban, Nagy-Britanniában, Norvégiában és Törökországban nyilvánosan elérhető fogyasztási adatokat, a kezelések számát és az elfogyasztott termékek hatóanyagtartalmát értékelték.

A cannabis fogyasztó felnőttek száma a vizsgált országokban 2010 és 2019 között átlagosan 27%-kal, a 15 és 64 év közötti lakosság 3,1%-áról 3,9%-ára növekedett. A legerőteljesebb növekedés a 35 és 64 év közöttiek korcsoportjánál volt a legmagasabb. A megkérdezettek körében az elmúlt hónap során naponta cannabis fogyasztók aránya minden második európai országban több mint 20%, Portugáliában 70% volt.

A problematikus cannabis-fogyasztás miatti kezelések száma 2010-ben és 2015-ben Európa-szerte 30%-kal növekedett.

A cannabis fő hatóanyaga, a delta-9-tetrahidrokannabinol (THC) tartalom az elemzett mintákban összességében növekedett. A hasisnak is nevezett cannabis-gyanta átlagos THC-tartalma háromszorosára, a cannabis-virágzaté duplájára növekedett.

Jakob Manthey, Center for Interdisciplinary Addiction Research (ZIS), Department of Psychiatry and Psychotherapy, University Medical Center Hamburg-Eppendorf (UKE), Martinistraße 52, 20246 Hamburg, Germany

A cannabis jogi státusza

Az Egészségügyi Világszervezet 2021-ben kibocsátott klasszifikációja megváltoztatta a cannabis besorolását és elismerte annak terápiás alkalmazását. A cannabis személyes célra való birtoklását világviszonylatban Uruguayban legalizálták elsőként (2013), majd példáját Kanada is követte (2018). A tengerentúlon Mexikóban és az Egyesült Államok 18 államában is legalizálták a cannabisist.

Európában Spanyolország és Hollandia bizonyos feltételek mellett tolerálja a cannabis saját célra való termesztését és fogyasztását. Csehország és Portugália dekriminalizálta a cannabisist. Málta 2021 decemberében legalizálta a cannabis fogyasztását és termesztését. *[Lásd. alább.]*

2022-ben a cannabis több európai országban való legalizációja várható. Luxemburg, Németország és Svájc a cannabis szabályozott piaci körülmények közötti liberalizációját tervezi.

Olaszországban a cannabis legalizációjának hívei 2021 őszén 600.000 aláírást gyűjtöttek össze a népszavazás kiírásáért. Érvelésük szerint ezzel jelentős bevételtől fosztanak meg a maffiát és más bűnszervezeteket. Az Alkotmánybíróság azonban elutasította a népszavazást. Giuliano Amato, az Alkotmánybíróság elnöke szerint ez a referendum nemcsak a cannabisra vonatkozna, hanem más kábítószerre, pl. a kokainra is kiterjedne, amivel Olaszország nemzetközi szerződéseket sértene. Az Alkotmánybíróság egy nappal korábban a halálba segítés legalizációjáról szóló népszavazást is elutasította.

[Lásd még: A cannabis legalizálásának helyzete az Egyesült Államokban és Kanadában, 2017. 29. sz.; Cannabis sativa, az év gyógynövénye Ausztriában 2018-ban, 2018. 7. sz.; Vita a Bundestagban a cannabis legalizálásáról, 2018. 7. sz. , Rövidhírek a cannabisról I., 2018. 11. sz.; Rövidhírek a cannabisról II., 2018. 17. sz.; Az Egészségügyi Világszervezet ajánlása a cannabis besorolásának megváltoztatásáról, 2019. 5. sz.; Az ENSZ Kábítószerellenőrzési Bizottságának jelentése a cannabis szabályozásáról, 2019. 8. sz.; Illinois államban legalizálták a cannabisist, 2019. 12. sz.; Luxemburg a cannabis legalizálását tervezi, 2019. 12. sz.; Az amerikai képviselőház elfogadta a marihuana legalizálásáról szóló törvényt, 2020. 24. sz. Cannabis-Report 2020, 2021. 10. sz.; New York államban legalizálták a marihuánát, 2021. 10. sz.,]

***Szakmai szervezetek állásfoglalása a cannabis
németországi liberalizációjával kapcsolatban***

Deutsche Gesellschaft für Suchtforschung und Suchttherapie (DG-Sucht) ;
Deutsche Gesellschaft für Suchtmedizin (DGS) ;
Deutsche Gesellschaft für Suchtpsychologie (dgsp) ;
Deutsche Hauptstelle für Suchtfragen e.V. (DHS)

Kulcsszavak: szenvedélybetegségek, cannabis, marihuána, Németország

Forrás **Internet-helye:** https://www.dhs.de/fileadmin/user_upload/pdf/dhs-stellungnahmen/Gemeinsames_Positionspapier_zur_Cannabisregulierung.pdf

A szenvedélybetegségek megelőzésével és gyógyításával, pszichológiai és szociális vonatkozásaival foglalkozó német szakmai társaságok közös állásfoglalást tettek közzé a cannabis felnőttek részére való jövőbeli kontrollált árusításával és a megelőző intézkedésekkel kapcsolatban. Az aláíró társaságok lefedik a cannabis-fogyasztás prevenciójának, kutatásának, terápiájának, az ezzel összefüggő tanácsadás teljes spektrumát.

A közleményt aláíró társaságok:

- *Deutsche Gesellschaft für Suchtforschung und Suchttherapie (DG-Sucht) ;*
- *Deutsche Gesellschaft für Suchtmedizin (DGS) ;*
- *Deutsche Gesellschaft für Suchtpsychologie (dgsp) ;*
- *Deutsche Hauptstelle für Suchtfragen e.V. (DHS).*

A jelzőlámpa-koalíció kormányprogramja tartalmazza a cannabis felnőttek részére élvezeti célból engedéllyel rendelkező boltokban történő kontrollált árusítását. A szakértők követelik, hogy a törvényhozó egyben hozza meg a káros szociális és egészségi következmények megelőzéséhez szükséges intézkedéseket. Az árusítás során mennyiségi korlátozásra és figyelmeztető üzenetek feltüntetésére van szükség. Figyelembe kell venni az ifjúságvédelem szempontjait, szigorúan meg kell tiltani az illegális kereskedelmet. Korlátozni kell az engedéllyel rendelkező árusítóhelyek számát és nyitvatartási idejét. Megfelelő távolságot kell megszabni az ilyen boltok, valamint az iskolák és ifjúsági szórakozóhelyek között. Tilossá kell tenni a helyben való fogyasztást, valamint az alkohol és dohány ilyen boltokban történő árusítását. A cannabis legális árusítását korhatárhoz kell kötni, amit nem 18, hanem 21 évben kell megszabni. A szabályok megszegése esetén az árusító helytől meg kell vonni az engedélyt. Meg kell tiltani a tilos összetételű szerek árusítását, valamint a vásárlást ösztönző direkt és indirekt üzeneteket. A termék csomagolásán figyelmeztetést és tanácsadó telefonszámot kell feltüntetni.

Máltán legalizálták a cannabis fogyasztását és termesztését

BBC News, 14. 12. 2021 ; The Guardian, 14. 12. 2021

Kulcsszavak: szenvedélybetegségek, cannabis, maruhana, Málta

Forrás Internet-helye: <https://www.bbc.com/news/world-europe-59660856> ;
<https://www.theguardian.com/society/2021/dec/13/malta-to-be-first-in-europe-to-legalise-cannabis-for-personal-use> ;
<https://www.marijuanamoment.net/malta-officially-legalizes-marijuana-with-presidents-signature-becoming-first-in-europe-to-end-cannabis-prohibition/>

Málta az Európai Unióban elsőként legalizálta a cannabis saját szükségletekre történő termesztését és fogyasztását. A parlament által elfogadott törvény szerint a felnőttek hét gramm cannabis birtokolhatnak és négy tő cannabis termeszthetnek. A 36 igen és 27 nem szavazattal elfogadott törvény tiltja a kábítószerrel való kereskedelmet. A kormány továbbra is fellép az illegális kábítószerkereskedelemmel szemben.

A cannabis közterületen való fogyasztása továbbra is illegális, amit 235 EUR bírsággal sújtanak. A gyermek jelenlétében való fogyasztás bírságotlasi tétele 300-500 EUR. Hétnél több, de 28 grammnál kevesebb cannabis felnőtt személy általi birtoklása miatt 50-100 EUR bírság szabható ki, börtönbüntetés fenyegetése nélkül. Ha kiskorút érnek cannabis birtoklásán, igazságügyi bizottság elé állítják és megelőzési eljárásba vonják, de nem tartóztatják le. Ha egy felnőtt a cannabis fogyasztása vagy termesztése mellett dönt, be kell tartania a biztonsági előírásokat.

Az engedélyezett cannabis-klubok 500 taggal rendelkezhetnek, amelyek naponta maximum hét gramm, havonta maximum 50 gramm cannabis, ill. havonta 20 tő cannabis oszthatnak tagjaiknak. A cannabis-egyesületek közhasznú társasági formában működnek és nem reklámozhatják a kábítószer és szolgáltatásaikat.

George Vella államfő a parlamenti szavazás másnapján aláírta a törvényt és az hatályba is lépett.

Terhesség idején való marihuána-fogyasztás és magzatkárosodás

JAMA Netw Open. 2022;5(1):e2145653.

doi:10.1001/jamanetworkopen.2021.45653 ; January 27, 2022

Kulcsszavak: szenvedélybetegségek, cannabis, marihuána, terhesség, magzatkárosodás, Egyesült Államok

Forrás Internet-helye:

<https://jamanetwork.com/journals/jamanetworkopen/fullarticle/2788451>

Felkért kommentár: Reexamining Risks of Prenatal Cannabis Use, JAMA Netw Open. 2022;5(1):e2145666.

doi:10.1001/jamanetworkopen.2021.45666 ; January 27, 2022 :

<https://jamanetwork.com/journals/jamanetworkopen/fullarticle/2788459>

Greg Marchand MD (Marchand Institute for Minimally Invasive Surgery, Mesa, Arizona) és mt. tanulmánya szerint a terhesség idején marihuánát fogyasztó nők aránya 2% és 5% közé tehető. Arányuk azonban szegényebb, városi környezetben elérheti a 15-28%-ot. A terhesség idején marihuánát fogyasztó nőknél megnövekedik a koraszülés kockázata. A marihuánát nem fogyasztókhoz viszonyítva a terhesség idején marihuánát fogyasztó nőknél az újszülött súlya alacsonyabb (< 2500 g) és fejkörfogata is kisebb. Az Egyesült Államokban a nagyobb felmérések keretében megkérdezett nők 5%-a válaszolta, hogy terhessége idején marihuánát fogyasztott. A tetrahidrokannabinol-tartalom az elmúlt három évtized során megnövekedett. A metaanalízis 16 nemzetközi tanulmányra terjedt ki, 59.138 résztvevővel.

- A terhesség idején marihuánát fogyasztó nőknél a kockázati ráta (RR), hogy az újszülött testsúlya < 2500 g legyen, kétszer akkora, mint a terhességük idején marihuánát nem fogyasztóké (RR: 2,06; statisztikailag szignifikáns: = 0,005).
- A prenatálisan cannabisnak kitett gyermekek fejkörfogata átlagosan 0,34 cm-rel kisebb, mint a cannabis nem fogyasztó nők gyermekei (p = 0,02).
- A koraszülés kockázati rátája (< 37 terhességi hét) 1,28; p < 0,001.

Cannabis-fogyasztás és öngyilkosság az Egyesült Államokban

JAMA Netw Open 2021;4(6):e2113025. doi:10.1001/jamanetworkopen.2021.13025

National Institute on Drug Abuse

Kulcsszavak: szenvedélybetegségek, cannabis, marihuana, lelki egészség, öngyilkosság, National Institute on Drug Abuse, National Surveys on Drug Use and Health (NSDUH), Egyesült Államok

Forrás Internet-helye:

<https://jamanetwork.com/journals/jamanetworkopen/fullarticle/2781215> ;

<https://www.drugabuse.gov/news-events/news-releases/2021/06/cannabis-use-may-be-associated-with-suicidality-in-young-adults>

National Surveys on Drug Use and Health:

<https://nsduhweb.rti.org/respweb/homepage.cfm>

Az 1971-ben kezdeményezett *National Surveys on Drug Use and Health (NSDUH)* nemzeti kábítószerügyi vizsgálatokban minden évben az Egyesült Államok 50 szövetségi állama és *District of Columbia* vesz részt. A 2021-ben végzett felmérésben csaknem 70.000 (18 és 34 év közötti) alany vett részt, akiket cannabis-fogyasztásukról és egészségi állapotukról kérdeztek. Az NSDUH a *Substance Abuse and Mental Health Services Administration (SAMHSA)* hatáskörébe tartozik, amely a *U.S. Department of Health and Human Services (HHS)* ügynöksége.

Nora Volkow (National Institute on Drug Abuse, National Institutes of Health, Bethesda, Maryland) és mt. tanulmánya szerint az Egyesült Államokban az elmúlt években a cannabis-fogyasztás növekedésével párhuzamosan a fiatal felnőttek körében megnövekedett a depresszív zavarok és az öngyilkosságok száma.

Az Egyesült Államok 36 államában az orvosi cannabis fogyasztása legális, 16 államban élvezeti célból is fogyasztható. *District of Columbia*-ban mindkettő megengedett. A cannabis fogyasztó felnőttek száma 2008 és 2019 között 22,6 milliőről 45,0 millióra, a naponta cannabis fogyasztóké 3,6 milliőről 9,8 millióra növekedett.

Ezzel egyidejűleg az Egyesült Államokban a lakosság körében megnövekedett a depresszív zavarokban szenvedők száma. Azon felnőttek száma, akiknek az elmúlt évben major depressziós epizódjuk volt, 14,5 milliőről 19,4 millióra, azoké, akikben öngyilkossági gondolatok merültek fel 8,3 milliőről 12,0 millióra növekedett. Az öngyilkosság miatti halálesetek száma évente 35.045-ről 45.861-re növekedett.

Azok körében akiknek súlyos depressziós epizódjaik voltak, a cannabis egyáltalán nem fogyasztók 3%-a, a cannabis nem naponta fogyasztók 7%-a és a cannabis naponta fogyasztók 9%-a, a cannabis használati zavarban („*cannabis use disorder*“ – *CUD*) szenvedők 14%-a válaszolta, hogy voltak öngyilkossági gondolatai. A cannabis használati zavarban szenvedő, de súlyos depressziós epizódok nélküli nők 13,9%-ának, a férfiak 9,9%-ának voltak öngyilkossági gondolatai.

***A cannabis legalizálása és THC balesetező
gépkocsivezetők vérében Kanadában***

The New England Journal of Medicine, 2022; 386:148-156,
DOI: 10.1056/NEJMsa2109371, January 2022

Kulcsszavak: szenvedélybetegségek, cannabis, marihuana, Kanada

Forrás Internet-helye:

<https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMsa2109371>

Prof. Dr. Jeffrey Brubacher (Department of Emergency Medicine der University of British Columbia Vancouver) és mt. tanulmánya szerint a cannabis legalizálása (2018) óta a közlekedési balesetet szenvedő vezetők vérében a tetrahidrokannabinol (THC) értéke a legalább 2 ng/ml kétszerese volt. A kutatók a 2013 január és 2020 március között közúti balesetet szenvedő 4.339 vezető vérmintáját vizsgálták *British Columbia* négy traumatológiai központjában.

A kutatók a cannabis legalizálását megelőzően a gépkocsivezetők 9,2%-ánál mértek több mint 0 ng/ml THC-t a vérben, 3,8%-uknál legalább 2 ng/ml értéket, 1,1%-uknál pedig legalább 5 ng/ml értéket. A legalizációt követően a megfelelő értékek 17,9%-ot, 8,6%-ot, ill. 3,5%-ot tettek ki. Így azon vezetők aránya, akiknek a vérében a THC-tartalom magasabb volt mint 0 ng/ml, 1,33-szor növekedett.

A vérben legalább 2 ng/ml THC-érték prevalenciája az 50 éves vagy annál idősebb vezetőknel növekedett a legnagyobb mértékben. A közepes sérüléseket szenvedő vezetők aránya a legalizáció óta 5,18-szor növekedett. Azoknál a sérült vezetőknel, akiknél az alkoholteszt pozitív volt, a prevalencia nem változott szignifikáns mértékben.

A ***Statistics Canada*** adatai szerint a kanadai felnőttek aránya, akik saját bevallásuk szerint cannabist fogyasztanak, a legalizáció előtti 14,9%-ról 16,8%-ra, *British Columbia*-ban 18,2%-ról 19,1%-ra növekedett.

Finanszírozás: Canadian Institutes of Health Research.

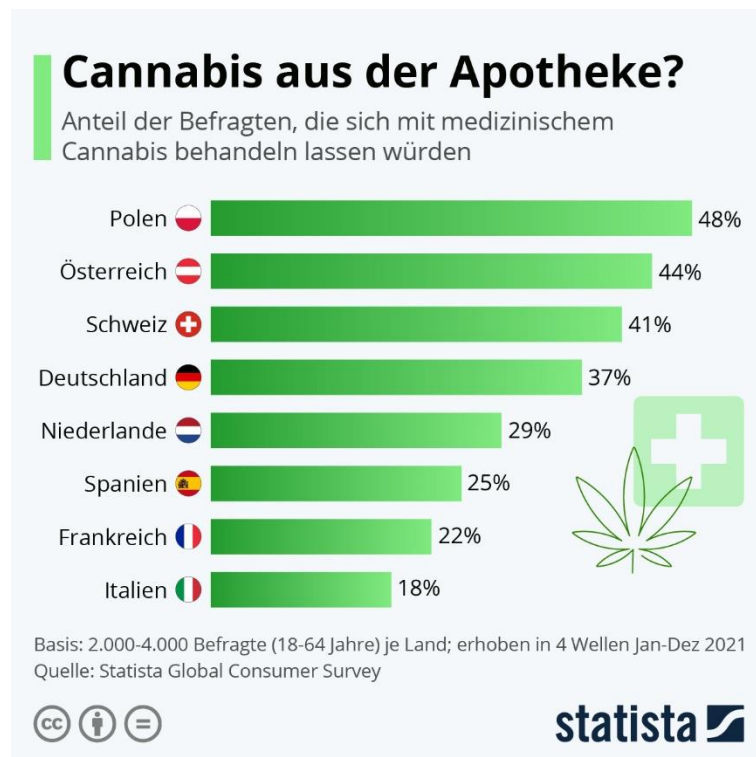
Cannabist gyógyszerértérből? Statista Global Consumer Survey, 28. 03. 2022

Kulcsszavak: gyógyszer, cannabis, orvosi cannabis, nemzetközi

Forrás Internet-helye: https://de.statista.com/infografik/27129/umfrage-zur-behandlung-mit-mit-medizinischem-cannabis/?utm_source=Statista+Newsletters&utm_campaign=d56be9aa98-All+InfographTicker+daily+DE+PM+KW13+2022+Mo&utm_medium=email&utm_term=0_662f7ed75e-d56be9aa98-314561845

A *Statista Global Consumer Survey* szerint Németországban, ahol napirenden van a cannabis legalizálása, a megkérdezettek 37%-a vásárolna gyógyszerértérből orvosi cannabisot. A kötelező betégbiztosítás ernyőszervezete szerint 2021-ben Németországban 372.000 alkalommal írtak fel cannabinoid-tartalmú gyógyszereket. Az ezekhez kapcsolódó bruttó bevétel 185 millió EUR-t tett ki. A statisztika szerint az orvosi cannabisot használók aránya Lengyelországban, Ausztriában és Svájcban meghaladja a 40%-ot.

A megkérdezettek aránya, akik gyógyszerértérből vásárolnának orvosi cannabisot

Mathias Brandt, Data Journalist
mathias.brandt@statista.com+49 (40) 284 841 559

MOR 7029: a madárinfluenzás dinoszaurusz

Nature – Scientific Reports volume 12, Article number: 1954 (2022) ;

DOI: [10.1038/s41598-022-05761-3](https://doi.org/10.1038/s41598-022-05761-3)

Kulcsszavak: természettudomány, őslénytan, paleontológia, fertőző betegségek, madárinfluenza, infotainment

Forrás Internet-helye: <https://www.nature.com/articles/s41598-022-05761-3>

D. Cary Woodruff (Great Plains Dinosaur Museum, Malta, MT, USA ; Royal Ontario Museum, University of Toronto, Toronto, ON, Canada) és mt. az amerikai Montana államban egy fiatal diplodocida megkövesedett maradványait vizsgálva az egyed légúti fertőződésére utaló jeleket azonosítottak. A diplodocidae családkhoz tartozó nagytestű növényevő sauropodák a késő jura korszakban (155 millió éve éltek). A vizsgált egyed a ***MOR 7029*** jelölést viselte.

A kutatók szokatlan és szabálytalan formájú csontos kinövéseket találtak MOR 7029 három nyakcsontján. Ezek a kinövések a nyakcsontoknak azokon a részein voltak, amelyek levegővel kitöltött struktúrákhoz, ún. légzsákokhoz kapcsolódtak. Ezek a légzsákok MOR 7029 bonyolult tüdőszerkezetéhez tartoztak és a légzőrendszer részét alkották.

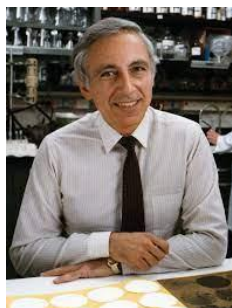
A kinövésekről készített CT-felvételek kimutatták, hogy ezek abnormis csontokból álltak, amelyek nagy valószínűséggel egy fertőzésre való reakcióként képződtek.

A kutatók sejtése szerint ezeknek az abnormis csontos struktúráknak a képződését egyfajta aspergillózis okozhatta. Az aspergillusok gyakran okoznak légúti megbetegedéseket a madaraknál és a hüllőknél. A fertőzés gyakran terjed át a környező csontszövetbe.

Ez volt az első eset, amikor nem madár dinoszaurusznál madárinfluenzát diagnosztizáltak. A kutatók szerint MOR 7029 is egy ilyen fertőzés miatt pusztulhatott el.

85 éves Robert Gallo, a HIV-vírus társfelfedezője

Forrás Internet-helye: https://en.wikipedia.org/wiki/Robert_Gallo

Robert Charles Gallo (Sz. Waterbury, Connecticut, 1937. március 23.) amerikai sejtbiológus, infektológus, virológus. Bevándorló olasz munkáscsalád sarja.

1959 BS biológiából (*Providence College*), 1963 MD (*Jefferson Medical College Philadelphia, Pennsylvania*).

Harminc éven keresztül a *National Cancer Institute* kutatója, hosszú ideig a *Laboratory of Tumor Cell Biology* vezetője.

1996 Az *Institute of Human Virology (IHV), University of Maryland School of Medicine in Baltimore, Maryland* igazgatója és társalapítója. A *Profectus BioSciences* biotechnológiai cég és a *Global Virus Network (GVN)* társalapítója és tudományos igazgatója.

2011 az első *Homer & Martha Gudelsky Distinguished Professor in Medicine*.

Az *Institute for Scientific Information* szerint 1980 és 1990 között világviszonylatban a legtöbbet idézett kutató; 1983 és 2022 között a harmadik legmagasabb impaktfaktorról rendelkező kutató. Több mint 1.300 tudományos publikációval rendelkezik.

Fő kutatási területei: az interleukin-II és a HIV-AIDS. A HIV-vírus egyik társfelfedezője. Kétszer is megkapta az orvosi Nobel-díj előszobájának számító Lasker-díjat, az orvosi Nobel-díjat azonban 2008-ban a francia Françoise Barré-Sinoussi és Luc Montagnier kapta a "humán immundeficiencia vírus felfedezésért", megosztva a méhnyakrákot okozó humán papillóma vírus felfedező német Harald zu Hausennel. A bizottság óriási vihart kavarázó döntését indokolva kifejtette: nem Gallót mellőzték, csak az előírások szerint kellett eljárniuk: azok egyrészt az elsőséget díjazták, másrészt pedig nem teszik lehetővé háromnál több tudós kitüntetését egy évben. Maga Montagnier [*Személyéről lásd: Elhunyt Luc Montagnier, Nobel-díjas virológus, 2022. 5. sz.*] is "meglepetését" és sajnálkozását fejezte ki, az amerikai Science pedig a díjazottakat bemutató cikkében legtöbbször Gallo nevét írta le.

Díjai: Lasker Award (1982, 1986); Charles S. Mott Prize (1984); Dickson Prize (1985); Japan Prize (1988); Dan David Prize (2009).

Anders Tegnell,
a WHO, az UNICEF és a GAVI közös vakcina-koordinációs csoportjának vezetője

Forrás Internet-helye: https://en.wikipedia.org/wiki/Anders_Tegnell ;
<https://www.thelocal.se/20220309/swedish-state-epidemiologist-anders-tegnell-to-join-who/>

Nils Anders Tegnell (Sz. Uppsala, 1956. április 17.), svéd köztisztviselő, infektológus, Svédország állami epidemiológusa. Felesége holland származású, három gyermekük van. Vreta Kloster-ben (Linköping elővárosában) élnek.

Orvostudományi tanulmányok: *Lund University* (1985).

Infektológus szakorvosi vizsga: *University Hospital Linköping*. 1990-ben Svédországban ő kezelte az első vírusos haemorrhagiás lázas beteget, akiről úgy vélték, hogy Ebolában, vagy Marburg vírusban szenved. 2003: az orvostudomány doktora (*Linköping University*), 2004: MSc in Epidemiology (*London School of Hygiene & Tropical Medicine*).

1990-1993: A WHO vakcina-programjának szakértője Laoszban.

1995: A WHO szakértője az Ebola járvány idején Zaire-ban.

2002-2003: Az Európai Bizottság járványügyi szakértője.

2004-2005: *Swedish Institute for Communicable Disease Control (Smittskyddsinstitutet)*, 2012-2013 annak főosztályvezetője.

2005-től: *National Board of Health and Welfare*.

2005: A *Royal Swedish Academy of War Sciences (Kungliga Krigsvetenskapsakademien)* tagja.

2013-tól: Svédország állami epidemiológusa (a posztot a *Public Health Agency of Sweden* hozta létre). Ebben a minőségében a pandémia kitörését követően viszonylag szürke eminenciásból nemzeti és nemzetközi szinten ikonikus figurává nőtte ki magát. Neki tulajdonítható, hogy Svédország csak laza korlátozásokat vezetett be, lockdown-t egyáltalán nem. Álláspontja szerint a polgárok józan észére kell hagyatkozni. Egy rajongója testére tetováltatta az arcát, majd példáját többen követték. Shazaam svéd hip-hop művész dalban örökítette meg a nevét. Tegnell a lockdown-ellenes amerikai és brit médiák kedvenc vendége volt. A pandémia Svédországban 17.000 halálos áldozatot követelt.

2022. március 14-től a WHO, az UNICEF és a Gavi, the Vaccine Alliance (korábban: GAVI Alliance, ill. Global Alliance for Vaccines and Immunization, a Bill & Melinda Gates Foundation, valamint az Egyesült Királyság, az Egyesült Államok és Norvégia köz- és magánszféra-partnersége) közös vakcina-koordinációs csoportjának vezetője.

ELŐJEGYZÉSI LISTA

2022. 8. sz.

Globális egészségügy

- Az oszteoarthritisz prevalenciájának trendjei 1990 és 2019 között – *Global Burden of Disease Study 2019*
- A magány prevalenciája a világ 133 országában
- A várható élettartam globális alakulása a pandémia idején

Koronavírus

- Jelentés a pandémia szociális tényezőiről

Európa

- *European Health Report 2021*
- Garantált minimáljövdelem-rendszerek Európában
- *European Green Deal*. Határozat egyes kemikáliák és hulladékok határértékeiről

Egészségügyi rendszerek

- Költség hozzájárulások, várólisták, szolgáltatások volumene. Az európai egészségügyi rendszerek összehasonlítása (WIP-PKV) (1. rész): Összefoglalás

Egészségügyi statisztika

- A svájci egészségügy statisztikai zsebkönyve (1. rész): A lakosság egészségi állapota: Lelki egészség; Szív- és érrendszeri megbetegedések; Rákos megbetegedések

Magántőke az egészségügyben

- PRIVATE EQUITY MONITOR. Private-equity-társaságok aktivitása Németországban 2012 és 2018 között
- Privát befektetők az ápolás területén Európában (3. rész): Franciaország, Egyesült Királyság

Gyógyszer

- Jelentés a gyógyszerfelírásokról Németországban – *Arzneiverordnungs-Report 2021 (WIdO)* (3-5. rész) 3. Új gyógyszerek 2020-ban;
- Jelentés a gyermekek gyógyszerezéséről
- A gyógyszertárak forgalma Németországban 2021-ben
- Gyógyszernagykereskedelmi cégek körképe: 4. Sanacorp Pharmahandel GmbH
- Gyógyszerpiaci rövidhírek

Szociális biztonság

- A svájci szociális biztonsági rendszerek összesített pénzügyi mérlege 2020-ban – *Gesamtrechnung der Sozialen Sicherheit (GRSS) 2020*

Biztosítók pénzügyei

- A kötelező betegbiztosítás pénzügyi mérlege Németországban 2021-ben. 5,7 milliárd EUR deficit
- A kötelező betegbiztosítás gyógyszerkiadásai 2022 januárban
- A kötelező betegbiztosítás pénzügyi szükséglete 2025-ig
- A szociális ápolásbiztosítás pénzügyi mérlege 2021-ben. 1,35 milliárd EUR deficit

Bérek – keresetek – fizetések

- Jelentés a minibájbérek helyzetéről Európában – *WSI-Mindestlohnbericht 2022*
- A nemek közötti bérrés az Európai Unióban 2020-ban
- Jelentés a keresetekről 2022-ben – *StepStone Gehaltsreport 2022*
- Jelentés az orvosi honoráriumok helyzetéről Németországban 2020 harmadik negyedében – *Honorarbericht Quartal 3/2020*
- A betegpénztári főnökök keresete Németországban 2021-ben

Orvostörténet

- A prominens beteg (4. rész): Marcel Proust, John Wayne, Oscar Wilde, Sigmund Freud, Friedrich Nietzsche, Abraham Lincoln.

Időskorúak:

- Szex 70 év fölött

Personalia

- Dr. Ulrike Mursch-Edlmayr, az Osztrák Gyógyszerész Kamara újválasztott elnöke
- Sally Marshall, a The Lancet journals új ombudsperson-ja

Melléletek

- Privát befektetők az ápolás területén Európában – egységes szerkezetben + Függelék: Private-Equity Monitor. Private-equity-társaságok aktivitása Németországban 2012 és 2018 között. Fókuszban az egészségügy
- A prominens beteg – második frissítés

2022. 9. sz.

Globális egészségügy

- Közúti zaj és megelőzhető halálozás az európai városokban
- Globális jelentés a nem kívánt terhességekről
- Tech-gigászok az egészségügyben

Koronavírus

- A pandémia ördögi köre. A szociális és egészségi egyenlőtlenségek visszahatása

Egészségügyi rendszerek

- Költséghezajárulások, várólisták, szolgáltatások volumene. Az európai egészségügyi rendszerek összehasonlítása (WIP-PKV) (2. rész): Biztosítási rendszerek

Egészségügyi statisztika

- A svájci egészségügy statisztikai zsebkönyve (2. rész): A lakosság egészségi állapota: Fertőző betegségek; COVID-19; Mozgásszervi betegségek; Születések, csecsemők egészsége; Halálokok

Gyógyszer

- Jelentés a gyógyszerfelírásokról Németországban – *Arzneiverordnungs-Report 2021 (WIDO)* (4. rész): A gyógyszerek költség-haszon-értékelése
- Gyógyszernagykereskedelmi cégek körképe. 5. Richard Kehr GmbH
- Gyógyszerpiaci rövidhírek

A továbbiakban:

Egészségügyi kiadások

- A 300 milliárd eurós kérdés – a német egészségügy kiadásainak prognózisa 2040-ig
- Az egészségügyi alapbiztosítás költségei Svájcban 2021-ben

Egészségügyi rendszerek

- Az izraeli egészségügyi rendszer és az izraeli oltási stratégia
- Költség hozzájárulások, várólisták, szolgáltatások volumene. Az európai egészségügyi rendszerek összehasonlítása (WIP-PKV) (3-6. rész): 3. A szolgáltatásokhoz való hozzáférés akadályai; 4. Gyógyszerellátás; 5. Költség hozzájárulások; 6. Várólisták

Egészségügyi statisztika

- A svájci egészségügy statisztikai zsebkönyve (3-5. rész): 3. Egészségügyi determinánsok. Egészségmagatartás; 4. Egészségügyi rendszer; 5. Finanszírozás

Szociális biztonsági rendszerek

- Folyamatok a szociális biztonsági rendszerekben Svájcban 2019-ben

Kórházügy

- Panaszkezelés a németországi kórházakban 2018-ban (DKI)

Ápolás

- Átmeneti struktúrák az időskorúak gondozására Svájcban 2021-ben

Ápolás

- Privát befektetők az ápolás területén Európában (4. rész): Egyesült Királyság

Ambuláns ellátás

- Szakértői jelentés az ambuláns műtétekről (1-2. rész)
- Kutatási jelentés. Betegellátás a szolgáltatások biztosításáért való felelősség és az ambuláns ellátás realitásának szorításában (DKI)
- Az ambuláns ellátás prioritása a fekvőbeteg ellátással szemben
- A svájci lakosság preferenciái az ambuláns ellátás jövőjéről

Szenvedélybetegségek

- Az alkoholfogyasztás statisztikája Európában. Minden tizenkettedik európai naponta fogyaszt alkoholt

Gyógyszer

- Jelentés a gyógyszerek felírásáról Németországban (2020) – *Arzneiverordnungs-Report 2021* (WIdO) (5. rész)
- Gyógyszernagykereskedelmi cégek körképe

Digitalizáció

- A Bundestag elfogadta a digitális ellátásokról szóló törvényt
- Digitalizáció az egészségügyben – *Continentale Study 2019*
- A digitális kórház (DKI)
- Az információtechnológiai biztonság a kórházakban (DKG)
- A személyi állomány és a digitalizáció helyzete a német kórházakban (*MLP Gesundheitsreport 2019*)
- Együttes döntéshozatal a digitalizáció alkalmazásáról az idősápolás területén (IAT)
- eHealth az ambuláns alapellátás területén Svájcban

Emberi erőforrás

- Felmérés a munkaerő helyzetéről az orvostechnika területén (DKI)

Hivatásrend

- Jelentés az orvosnők és férfi orvosok esélyegyenlőségéről a német egészségügyben
- Katapultülésben a kórházigazgatók (DKI)
- Az egészségügyi személyzet helyzete Svájcban
- Az autonómia hét tézise az egészségügyben

Minőségügy

- Ajánlások az egészségügyi regiszterek továbbfejlesztésére Svájcban

Településegészségügy

- *Health and the City*

Népegészségügy

- *European Health Interview Survey (EHIS) 2019*
- *International Health Policy Survey 2019 (Commonwealth Fund)*
- A sporttevékenység szerepe az elesés megelőzésére az időskorúak körében
- Születéskor várható élettartam és egészségi állapot Svájcban

Munkaegészségügy

- Munkahelyi balesetek és munkavégzéssel összefüggő megbetegedések Svájcban

Lelki egészség

- Jelentés a pszichoterápia helyzetéről Németországban 2021-ben –

Demencia

- A demensek többsége nem hospiceban hal meg
- Az állandó házi orvos jelentősége a demensek számára

Táplálkozás

- Táplálkozáspolitikák Németországban: a *Food Environment Policy Index (Food-EPI)* értékelése
- Kohorszvizsgálatok a táplálkozásról

Fogorvosi ellátás

- *Oral Health in America*
- *Best Oral Health Practice in Europe?* – Egészségügyi rendszer, szájegészség és fogászati ellátás öt európai országban (1-7. rész) 1. Általános ismertetés; 2. Belgium; 3. Dánia, 4. Németország; 5. Hollandia; 6. Spanyolország, 7. A fogászati ellátások költségei és a fogorvosi személyzet helyzete

Rövidhírek (aleatorikusan):

- Praxishírek (*Arzt & Wirtschaft*)
- Gyógyszerpiaci rövidhírek (*Pharmazeutische Zeitung, Deutsche Apotheker Zeitung*)
- Népegészségügyi rövidhírek (*Robert-Koch-Institut*)